

Repertoriumnummer 2023/ 1639
Datum van uitspraak 22 juni 2023
Rolnummer 2021/AB/580
Beslissing waartegen beroep 21/198/A

Uitgifte

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

COVER 01-00003361114-0001-0019-02-01-1

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - werkloosheid
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 2° (b) Ger.W.)

B. RRN met laatst gekende woonplaats te :
S
appellant,
niet verschenen, noch vertegenwoordigd

tegen

RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING (hierna: "**RVA**"),
Openbare instelling, ON 0206.737.484, met kantoren te 1000 BRUSSEL, Keizerslaan, 7,
geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. VERDICKT Joyce, advocaat, loco mr. SWENNEN Remi, advocaat
te 1502 LEMBEEK, Dokter Spitaelslaan, 122

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het volgend arrest uit:

Gelet op de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder:

- het afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken door de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel, 7de kamer op 21 juni 2021 (AR 21/198/A)
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen door de griffie op 22 juli 2021
- de conclusies en de stukken neergelegd voor de RVA.

1 FEITEN, RECHTSPLEGING en VORDERING

1.1

Met een formulier C1 – Aangifte van persoonlijke en familiale toestand van 28 mei 2014 vroeg de heer B werkloosheidsuitkeringen aan vanaf 3 maart 2014 en verklaarde hij dat hij samenwoonde met zijn echtgenote, mevrouw B en hun minderjarige dochter. Wat zijn echtgenote betrof, verklaarde de heer B verder onder “beroepsactiviteit” dat zij geen beroepsinkomsten genoot en onder “vervangingsinkomen” verklaarde hij “geen vervangingsinkomsten”. (stuk 1 adm. dossier)

Op 19 maart 2015 deelde de heer B met een nieuw formulier C1 een adreswijziging mee vanaf 10 maart 2015. Wat betreft zijn echtgenote en zijn dochter, bleven zijn verklaringen dezelfde (stuk 2 adm. dossier).

Op 17 september 2015 maakte de heer B vervolgens 2 nieuwe formulieren C1 over:

- Een eerste waarin hij een adreswijziging meedeelde vanaf 10 maart 2015. Het ging om het adres dat hij ook al had meegedeeld op 19 maart 2015. Hij verklaarde nu alleen te wonen op dit adres (stuk 3 adm. dossier).
- Een tweede waarin hij een wijziging doorgaf in zijn persoonlijke situatie vanaf 15 september 2015, met name verklaarde hij opnieuw samen te wonen met zijn echtgenote en dochter. Wat zijn echtgenote betrof, verklaarde de heer B opnieuw onder “beroepsactiviteit” dat zij geen beroepsinkomsten genoot en onder “vervangingsinkomen” verklaarde hij “geen vervangingsinkomsten”. (stuk 4 adm. dossier).

Op 8 juni 2017 maakte de heer B nogmaals een formulier C1 over waarin hij een nieuwe adreswijziging doorgaf vanaf 1 juni 2017. Hij verklaarde ook nog steeds samen te wonen met zijn echtgenote en minderjarige dochter. Over zijn echtgenote verklaarde hij opnieuw dat zij geen beroepsinkomsten genoot en evenmin vervangingsinkomsten (stuk 5 adm. dossier).

Op 22 februari 2019 gaf de heer B via een formulier C1 nogmaals een adreswijziging door vanaf 18 december 2018. Zijn verklaringen inzake zijn echtgenote en zijn minderjarige dochter bleven dezelfde (stuk 6 adm. dossier). Hetzelfde gold voor het formulier C1 dat hij indiende op 24 oktober 2019 en waarmee hij werkloosheidsuitkeringen aanvroeg vanaf 27 september 2019 (stuk 7 adm. dossier).

Eind maart 2020 startte de RVA een onderzoek naar de familiale situatie van de heer B: (stuk 8 adm. dossier). Er was immers gebleken dat zijn echtgenote, mevrouw B sinds 27 augustus 2013 benoemd was tot zaakvoerder van de BVBA Interbrands Europe.

Op 9 september 2020 stelde de heer C , sociaal inspecteur bij de RVA een pro justitia op (PV nr. HV.069.I4.002068.20) (stuk 9 adm. dossier). Hierin vermeldde hij onder meer het volgende:

"B is de eerste maal toelaatbaar tot werkloosheidsuitkeringen vanaf 03/03/2014. Bij zijn uitkeringsaanvraag doet hij op het document C1 aangifte van de samenwoning met de partner Balinova Frina (730120.552.97) waarvan hij verklaart dat deze geen beroeps- of vervangingsinkomen heeft. Betrokkene ontvangt hierdoor werkloosheidsuitkeringen met de betaalkode A, werknemer met gezinslast voor de periode van 03/03/2014 tot op heden, met uitzondering van 01/09/2015 tot 15/09/2015.

Betrokkene ontvangt ook effectief werkloosheidsuitkeringen van:
01/05/2014 tot en met 30/04/2015
25/07/2016 tot en met 17/12/2018
18/12/2018 tot op heden

Bij nazicht stelt men vast dat B sedert 24/09/2013, enige zaakvoerder is van de bvba INTERBRANDS EUROPE, Quellinstraat, 49 – 2018 Antwerpen – KBO nr. 0537 693 467. Zij is zaakvoerder van de bvba tot 20/12/2017. Op 21/12/2017 wordt er een curator benoemd.

Ba is dimona gemeld als werknemer van de bvba Interbrands Europe van 18/10/2013 tot 21/02/2014.

Ik vraag bij de BTW-diensten, de omzetcijfers op voor de bvba Interbrands Europe. Op 27/08/2020 ontvang ik de volgende omzetcijfers:

2014 – 196 811 euro
2015 – 1 575 151 euro
2016 – 2 330 328 euro
2017 – 886 591 euro

[...]

Vaststellende dat B geen aangifte doet van de zelfstandige activiteit van de partner B rekening houdende met het feit dat betrokkene niet onwetend kan zijn omtrent de zelfstandige activiteit van de partner aangezien hij zelf in de firma heeft gewerkt, vaststellende dat het niet om een zelfstandige activiteit gaat van gering belang en rekening houdende met de duur van de ten onrechte ontvangen werkloosheidsuitkeringen, namelijk van 01/05/2014 tot en met 20/12/2017 en vaststellende dat betrokkene gezien de zelfstandige activiteit van de partner tijdens deze periode geen recht heeft op werkloosheidsuitkeringen met de code A, werknemer met gezinslast, dienen we te besluiten dat B wetens en willens heeft nagelaten of geweigerd om een verplichte verklaring af te leggen of inlichtingen te verstrekken om ten onrechte een sociaal voordeel te bekomen."

Daarop werd de heer B op 4 november 2020 door de RVA uitgenodigd om schriftelijk zijn verweer uiteen te zetten (stuk 10 adm. dossier), wat de heer Balinov ook deed op 12 november 2020, waarbij hij verklaarde (stuk 11 adm. dossier):

“Mijn echtgenote was op papier zaakvoerder maar in werkelijkheid ontving zij geen inkomsten.”

Op 7 december 2020 volgde dan de bestreden beslissing (stuk 12 adm. dossier):

“[...]

Waarover gaat deze brief?

Met deze brief deel ik u mee dat ik heb besloten:

- *om u van 03.03.2014 tot en met 31.08.2015 en van 16.09.2015 tot en met 20.12.2017 uit te sluiten van het recht op uitkeringen als werknemer met gezinslast en u slechts uitkeringen toe te kennen als werknemer zonder gezinslast (artikelen 110 en 114 van het koninklijk besluit van 25.11.1991 houdende de werkloosheidsreglementering);*
- *om het verschil tussen de uitkeringen die u onrechtmatig ontving als werknemer met gezinslast en de uitkeringen waar u wettelijk gezien recht op had als werknemer zonder gezinslast van 01.10.2015 tot en met 20.12.2017 terug te vorderen (artikelen 169 en 170 van het voormeld koninklijk besluit);*
- *om u uit te sluiten van het recht op uitkeringen vanaf 14.07.2020 gedurende een periode van 13 weken. [...]*”

Eveneens op 7 december 2020 deelde de RVA aan de heer Balinov het teruggevorderde bedrag mee, nl. 17.576,82 euro (stuk 13 adm. dossier). Hieruit en uit het terugvorderingsblad blijkt dat de becijferde terugvordering betrekking heeft op de periode 1 april 2015 tot en met 20 december 2017 (stuk 14 adm. dossier).

1.2

Met een verzoekschrift dat werd neergelegd op 22 februari 2021 tekende de heer Balinov beroep aan bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel. De zaak werd daar ingeschreven onder het rolnummer AR 21/198/A. Hij vroeg om de beslissing van de RVA te vernietigen.

Met een vonnis van 21 juni 2021 verklaarde de arbeidsrechtbank de vordering van de heer B ontvankelijk, maar ongegrond. De tegenvordering die de RVA bij conclusie had

ingesteld, werd ontvankelijk en gegrond verklaard en de heer B werd veroordeeld tot terugbetaling van een bedrag van 17.576,82 euro. Tenslotte werd de RVA overeenkomstig art. 1017,2^{de} lid Ger.W. veroordeeld tot de kosten van het geding.

1.3

De heer B kon zich niet neerleggen bij dit vonnis en heeft hoger beroep aangetekend met een verzoekschrift dat op 22 juli 2021 werd ontvangen op de griffie van het arbeidshof te Brussel. Er werden namens de heer B geen conclusies neergelegd. Zijn vordering, zoals geformuleerd in zijn “akte van beroep” luidt:

“Teneinde huidige beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren

En bijgevolg het vonnis dd 21 juni 2021 van de 7de kamer van de Arbeidsrechtbank te hervormen.

Te zeggen voor recht

Dat het beroep ingesteld door de heer B ontvankelijk en gegrond is.

Dat de bestreden beslissing van 7 december 2020 moet worden hervormd en dat

Bijgevolg de heer Balinov niet veroordeeld dient te worden tot terugbetaling van een

Bedrag van 17 576,83 euro.

Geïntimeerde te veroordelen tot alle kosten van het geding”

1.4

Niettegenstaande de heer B gehoorlijk werd opgeroepen voor de zitting van de 7de kamer van het arbeidshof op 2 maart 2023 (de gerechtsbrief werd teruggestuurd naar het arbeidshof met de vermelding “niet afgehaald”), is hij niet verschenen op de zitting van 2 maart 2023. Zodoende werd enkel de raadsman van de RVA gehoord op deze zitting van 2 maart 2023, waarna de debatten werden gesloten. Mevrouw N. Van den Brande, Advocaat-generaal, heeft vervolgens op 11 april 2023 een schriftelijk advies neergelegd. Hierop werd door geen van de beide partijen gereageerd binnen de voorziene repliektermijn (tot en met 8 mei 2023). Daarop werd de zaak in beraad genomen voor uitspraak op 1 juni 2023. De uitspraak werd vervolgens verdaagd naar 22 juni 2023.

2 ONTVANKELIJKHEID

Overeenkomstig art. 1051 Ger.W. bedraagt de termijn om hoger beroep aan te tekenen tegen een vonnis, één maand, te rekenen vanaf de betekening van het vonnis of de kennisgeving ervan overeenkomstig art. 792, tweede en derde lid Ger.W. Overeenkomstig art. 792, al. 2 Ger.W. wordt voor de zaken opgesomd in art. 704, § 2 Ger.W. het vonnis binnen de acht dagen bij gerechtsbrief ter kennis gebracht van de partijen. De huidige betwisting valt onder de toepassing van art. 704, § 2 Ger.W. Overeenkomstig art. 53bis Ger.W. begint, wanneer de kennisgeving gebeurd is bij gerechtsbrief, de beroepstermijn te lopen vanaf de eerste dag die volgt op deze waarop de brief aangeboden werd op de woonplaats van de geadresseerde.

Het vonnis van de arbeidsrechtbank werd op 28 juni 2021 bij gerechtsbrief aan de partijen verstuurd. Uit het rechtsplegingsdossier van de arbeidsrechtbank blijkt dat deze gerechtsbrief op de woonplaats van de heer Balinov werd aangeboden op 29 juni 2021. Het beroep dat door hem werd aangetekend op 22 juli 2021 is bijgevolg tijdig.

Het verzoekschrift voldoet eveneens aan de vormvoorschriften van art. 1057 Ger.W.

Het hoger beroep van de heer Balinov is zodoende tijdig en regelmatig naar vorm ingesteld. Het is ontvankelijk.

3 BEOORDELING

3.1

De dagbedragen van de werkloosheidsuitkeringen worden door de art. 110 tot 119 KB 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering (BS 31 december 1991, hierna “Werkloosheidsbesluit”) bepaald in functie van de gezinscategorie waartoe de werkloze behoort: werknemer met gezinslast, alleenwonende werknemer of samenwonende werknemer.

De volgende werknemers worden beschouwd als “*werknemer met gezinslast*” (art. 110 §1, eerste lid Werkloosheidsbesluit; enkel de voor dit geschil relevante bepalingen worden geciteerd):

“§1. Onder werknemer met gezinslast wordt verstaan de werknemer die:

1° samenwoont met een echtgeno(o)t(e), die noch over beroepsinkomens, noch over vervangingsinkomens beschikt; in dat geval wordt geen rekening gehouden met het al dan niet bestaan van inkomens in hoofde van andere personen met wie de werknemer samenwoont;

[...]” (onderlijning en nadruk door het arbeidshof)

Een “*alleenwonende werknemer*” is “*de werknemer die alleen woont met uitzondering van de werknemer bedoeld in § 1, 3° tot 6°*” (art. 110 §2 Werkloosheidsbesluit).

Een “*samenwonende werknemer*” is “*de werknemer die noch bedoeld is in §1, noch in §2*” (art. 110 §3 Werkloosheidsbesluit). Met “*samenwonen*” wordt bedoeld:

“Onder samenwonen wordt verstaan het onder hetzelfde dak samenleven van twee of meer personen die hun huishoudelijke aangelegenheden hoofdzakelijk gemeenschappelijk regelen.” (art. 59 Ministerieel Besluit van 26 november 1991

houdende toepassingsregelen van de werkloosheidsreglementering, BS 25 januari 1992)

Het zijn de werknemer met gezinslast en de alleenwonende werknemer die hun gezinssamenstelling moeten bewijzen d.m.v. het document waarvan de inhoud en het model bepaald wordt door het beheerscomité (art. 110 § 4 Werkloosheidsbesluit; dit is het formulier C1 – Aangifte van persoonlijke en familiale toestand).

Hieruit volgt dat het steeds toekomt aan de werkloze om te bewijzen dat hij voldoet aan de voorwaarden van het statuut van alleenwonende werknemer of werknemer met gezinslast (zie en vgl. Cass. 14 september 1998, JTT 1998, 441; Cass. 14 maart 2005, S.04.0156.F, <https://juportal.be>). Specifiek voor wat betreft de werkloze die aanspraak maakt op het statuut van werknemer met gezinslast omwille van het feit dat de echtgeno(o)t(e) met wie hij/zij samenwoont niet over een beroepsinkomen of een vervangingsinkomen beschikt, betekent dit uitdrukkelijk dat het aan de werkloze toekomt om te bewijzen dat zijn/haar echtgeno(o)t(e) niet over een beroeps- of vervangingsinkomen beschikt. Dit werd ook uitdrukkelijk geoordeeld door het Hof van Cassatie in een arrest van 14 maart 2005 (referentie: zie hierboven):

“Overwegende dat de werkloze die krachtens artikel 110, § 4, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, beweert een werknemer met gezinslast te zijn in de zin van de eerste paragraaf van dat artikel, ten minste eenmaal per jaar het bewijs moet leveren van de samenstelling van zijn gezin door middel van het in dat artikel 4 bedoelde document ;

Dat die werkloze bijgevolg moet aantonen dat hij een werknemer met gezinslast is in de zin van voornoemd artikel 110, § 1, en dat, met name, de persoon met wie hij een feitelijk gezin vormt, geen beroepsinkomen heeft ;

Overwegende dat het arrest, om te beslissen dat verweerster recht heeft op de werkloosheidsuitkeringen die voorbehouden zijn aan werknemers met gezinslast, oordeelt dat “(eiser) [nota van het arbeidshof: bedoeld wordt hier de RVA] niet aantoont dat (de partner van verweerster met wie zij samenwoont) (...) een inkomen genoot” ; dat het arrest, dat aldus de regel miskent volgens welke de werkloze die zich beroept op de hoedanigheid van werknemer met gezinslast, het bewijs van die hoedanigheid moet leveren, de in dat onderdeel opgegeven wettelijke bepalingen schendt ;

Dat het onderdeel gegrond is” (onderlijning en nadruk door het arbeidshof)

Het volstaat bijgevolg niet dat de werkloze beweert dat zijn/haar echtgeno(o)t(e) niet over beroepsinkomsten of een vervangingsinkomen¹ beschikt, de werkloze moet dit ook effectief aantonen.

Wat wordt verstaan onder “beroepsinkomsten”?

In art. 110 §5, 1ste lid Werkloosheidsbesluit wordt bepaald:

“De Minister bepaalt, na advies van het beheerscomité, wat verstaan wordt onder samenwonen, beroepsinkomen, vervangingsinkomen en pleegouders, en welke voorwaarden vervuld moeten zijn om als financieel ten laste te worden beschouwd.” (onderlijning en nadruk door het arbeidshof)

In art. 60, 1ste en 2de lid van het Ministerieel besluit van 26 november 1991 houdende toepassingsregelen van de werkloosheidsreglementering (BS 25 januari 1992) wordt in uitvoering daarvan bepaald:

“Onder beroepsinkomen wordt verstaan elk inkomen dat voortspuit uit de uitoefening van een beroepsactiviteit alsmede de inkomsten bedoeld in artikel 46, §1 en §2, van het koninklijk besluit.

In afwijking van het eerste lid wordt het inkomen van de echtgeno(o)t(e) voor de toepassing van artikel 110, §1, eerste lid, 1°, van het koninklijk besluit evenwel niet als een beroepsinkomen beschouwd indien gelijktijdig aan de volgende voorwaarden voldaan is:

1° de werknemer doet aangifte van dit inkomen van zijn echtgeno(o)t(e) bij zijn uitkeringsaanvraag of bij de aanvang van de uitoefening van deze beroepsactiviteit;

2° dit inkomen vloeit voort uit arbeid in loondienst;

3° het bruto-bedrag van dit inkomen bedraagt gemiddeld per maand niet meer dan 569,11 EUR en de echtgeno(o)t(e) geniet voor de beschouwde maand geen vervangingsinkomen, behalve indien dit toegekend wordt ingevolge arbeidsongeschiktheid of ingevolge tijdelijke werkloosheid in de tewerkstelling met een inkomen dat in toepassing van deze bepaling niet als een beroepsinkomen wordt beschouwd en voor zover het bruto-bedrag van dit vervangingsinkomen, verhoogd met het inkomen uit de arbeid in loondienst, de voormelde grens niet overschrijdt.” (onderlijning en nadruk door het arbeidshof)

Gezien de algemene omschrijving in het eerste lid (“een beroepsactiviteit”) en het feit dat in het tweede lid onder bepaalde voorwaarden inkomsten uit “arbeid in loondienst” worden uitgesloten, moet aangenomen worden dat met “een beroepsactiviteit” in het eerste lid

¹ In de verdere uiteenzetting wordt niet ingegaan op wat verstaan moet worden onder “vervangingsinkomen” aangezien er in het huidige dossier geen discussie bestaat omtrent het feit dat de echtgenote van de heer E in geen geval over een vervangingsinkomen beschikte.

zowel een beroepsactiviteit als loontrekkende, als een beroepsactiviteit als zelfstandige wordt bedoeld.

Overeenkomstig art. 3 §1, 4de lid van het KB nr. 38 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen worden personen die aangesteld zijn tot mandataris in een vennootschap die zich met een exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard bezighoudt, op weerlegbare wijze geacht een zelfstandige beroepsbezigheid uit te oefenen (zoals aangepast met art. 37 van de wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen inzake sociale zekerheid, *BS* 6 juni 2014, inwerkingtreding 16 juni 2014, en dit naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 3 november 2004, nr. 176/2004). Het feit dat een persoon bekleed is met een bestuursmandaat in een commerciële vennootschap doet dus in hoofdte van deze persoon het vermoeden ontstaan dat deze effectief een zelfstandige activiteit uitoefent.

Dat de echtgeno(o)t(e) van een werkloze een bestuursmandaat in een commerciële vennootschap bekleedt en dus vermoed wordt effectief een zelfstandige activiteit uit te oefenen, betekent evenwel niet noodzakelijk dat er daarmee ook sprake is van een inkomen dat voortspruit uit deze activiteit. Het feit dat aangenomen kan worden dat een zelfstandige activiteit in principe wordt uitgeoefend met een winstoogmerk en als doel heeft het kapitaal te doen renderen, volstaat niet om automatisch aan te nemen dat er sprake zal zijn van een inkomen dat voortspruit uit de uitoefening van deze beroepsactiviteit. Evenmin volstaat het feit dat de statuten of enige andere vennootschapsdocumenten bepalen dat het mandaat kosteloos is om aan te nemen dat er geen sprake zal zijn van een inkomen dat voortspruit uit de uitoefening van deze beroepsactiviteit. Art. 60, 1ste lid van het ministerieel besluit van 26 november 1991 bepaalt immers uitdrukkelijk dat onder beroepsinkomen wordt verstaan elk inkomen dat voortspruit uit de uitoefening van een beroepsactiviteit. Aldus dient dit in het geval van een vennootschapsmandataris ruim opgevat te worden aangezien deze op andere wijzen voordelen kan ontlenen uit het mandaat (bv. sociale bijdragen die ten laste worden genomen door de vennootschap, ter beschikkingstelling van een GSM of een wagen).

Bovendien moet hier nog aan toegevoegd worden dat daar waar beperkte inkomsten uit een activiteit in loondienst niet beschouwd zullen worden als beroepsinkomen (zie art. 60, 2de lid Ministerieel besluit van 26 november 1991), dergelijke uitzondering niet geldt voor wat betreft inkomsten die voortspruiten uit een zelfstandige beroepsactiviteit. Zelfs zeer beperkte inkomsten zullen beschouwd worden als beroepsinkomsten.

De artikelen 110 van het Werkloosheidsbesluit en 60 van het Ministerieel besluit van 26 november 1991 moeten dus gelezen worden in die zin dat ze het recht op een werkloosheidsuitkering als werknemer met gezinslast ontzeggen aan de werkloze waarvan de echtgeno(o)t(e) een beroepsactiviteit uitoefent als vennootschapsmandataris en deze beroepsactiviteit een beroepsinkomen oplevert, waarbij het begrip beroepsinkomen ruim moet geïnterpreteerd worden en de eventueel beperkte omvang van de beroepsinkomsten geen enkel belang heeft.

Zoals hoger reeds uiteengezet, komt het aan de werkloze toe om te bewijzen dat zijn/haar echtgeno(o)t(e) geen inkomsten heeft uit een zelfstandige beroepsactiviteit en dat hij/zij dus terecht aanspraak maakt om de werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast. In de praktijk betekent dit dat in eerste instantie de werkloosheidsuitkeringen betaald zullen worden volgens de inlichtingen en de verklaringen zoals die door de werkloze gedaan werden in het formulier C1 – Aangifte van persoonlijke en familiale toestand. Indien er redenen zijn om te twijfelen aan de juistheid van deze verklaringen en de RVA maakt deze redenen aannemelijk, dan zal de werkloze moeten bewijzen dat hij/zij ondanks deze elementen wel degelijk voldoet aan de voorwaarden om recht te hebben op werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast.

3.2

De heer B verklaarde in verschillende formulieren C1 samen te wonen met zijn echtgenote, mevrouw B waarbij hij tevens verklaarde dat zij geen beroepsinkomsten genoot (zie stukken 1 t.e.m. 7 adm. dossier; uitgezonderd de periode van 10 maart 2015 tot en met 15 september 2015 tijdens dewelke hij verklaarde alleen te wonen, zie stuk 3 adm. dossier).

Uit het onderzoek dat door de RVA gevoerd werd, blijkt evenwel dat mevrouw B sinds 27 augustus 2013 benoemd is tot zaakvoerder van de bvba Interbrands Europe. Uit het onderzoek van de RVA blijkt ook dat het ging om een commerciële vennootschap met een aanzienlijke omzet (2014 → 196 811 euro, 2015 → 1 575 151 euro, 2016 → 2 330 328 euro en 2017 → 886 591 euro).

Er zijn aldus redenen om te twijfelen aan de juistheid van de verklaringen die de heer B deed in de verschillende formulieren C1. Het komt toe aan de heer B om te bewijzen dat hij toch voldoet aan de voorwaarden om recht te hebben op de werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast die hij genoot in de periode van 3 maart 2014 tot en met 31 augustus 2015 en van 16 september 2015² tot en met 20 december 2017³.

De heer B beweerde in zijn schriftelijk verweer van 12 november 2020 dat het slechts een mandaat op papier betrof (stuk 11 adm. dossier). Hij herhaalt dit ook in zijn akte van beroep.

Aangezien mevrouw B benoemd werd tot zaakvoerder vanaf 27 augustus 2013 (en de enige zaakvoerder is gebleven totdat op 21 december 2017 een curator werd

² In de periode van 1 september 2019 tot en met 15 september 2015 ontving de heer B geen werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast (zie in "rubriek 9" van stuk 9 adm. dossier).

³ 21 december 2017 is de datum van opening van het faillissement en datum van aanstelling van een curator (zie eveneens in "rubriek 9" van stuk 9 adm. dossier).

aangesteld) wordt zij vermoed een activiteit als zelfstandige te hebben ontplooid. Dit vermoeden dat opgenomen is in art. 3 §1, 4de lid van het KB nr. 38 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen en dat aanvankelijk een onweerlegbaar vermoeden was, doch onder impuls van het Grondwettelijk Hof omgevormd is tot een weerlegbaar vermoeden, blijft wel een wettelijk vermoeden. Het komt dus toe aan de heer B: die als werkloze die aanspraak maakt op het statuut van werknemer met gezinslast en wiens echtgenote bekleed is met een bestuursmandaat in een commerciële vennootschap, om aan te tonen dat zijn echtgenote geen activiteiten in de vennootschap ontplooid en dat het dus slechts een mandaat op papier betrof, zonder dat er sprake was van een effectieve uitoefening ervan. Het arbeidshof moet in de eerste plaats vaststellen dat de heer B zelf geen enkel bewijs bijbrengt waaruit zou kunnen blijken dat het slechts een mandaat op papier betrof. Evenmin geeft hij aan wie dan wel instond voor het beheer van de vennootschap. Aangezien de vennootschap jarenlang aanzienlijke omzetten boekte, kan bezwaarlijk worden aangenomen dat het een vennootschap zonder enige activiteit betrof waarin geen beheer noodzakelijk was.

Bovendien stelt het arbeidshof vast dat mevrouw ... B: degene was binnen de vennootschap die beschikte over het attest inzake basiskennis bedrijfsbeheer (zie stuk 8 adm. dossier).

Art. 4 §1 Programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap (BS 21 februari 1998) voorzag voor wat betreft het Vlaams Gewest⁴ tot en met 31 augustus 2018 dat elke KMO, natuurlijke persoon of rechtspersoon die een activiteit uitoefent die in het handels- of ambachtsregister moet worden ingeschreven, moet bewijzen over de basiskennis van het bedrijfsbeheer te beschikken.

Art. 4 §2 voorzag dat wanneer de betrokken activiteit wordt uitgeoefend door een rechtspersoon het bewijs van basiskennis kan geleverd worden door de *“natuurlijke persoon die daarin het dagelijks bestuur daadwerkelijk uitoefent.”*

Art. 9 §2 KB van 21 oktober 1998 tot uitvoering van Hoofdstuk I van Titel II van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap preciseert in dat verband verder het volgende (BS 19 november 1998):

“§ 2. Indien de handels- of ambachtsactiviteit wordt uitgeoefend door een rechtspersoon, wordt de basiskennis van het bedrijfsbeheer en/of de beroepsbekwaamheid bewezen door :

1° de natuurlijke persoon die bewijst dat hij orgaan is van de rechtspersoon, door middel van de registratie ervan in de Kruispuntbank van Ondernemingen of door de benoemingsakte bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad of neergelegd bij de griffie van de rechtbank van koophandel met het oog op die bekendmaking;

⁴ De vennootschap had haar maatschappelijke zetel in Antwerpen.

2° *de natuurlijke persoon die met de rechtspersoon is verbonden met een arbeidscontract van onbepaalde duur, aan wie het dagelijks bestuur en/of de dagelijkse technische leiding van de rechtspersoon of van de beroepswerkzaamheid werd opgedragen.”*

De 3de paragraaf van hetzelfde artikel voorziet tenslotte ook nog het volgende:

“§ 3. De natuurlijke persoon die de basiskennis van het bedrijfsbeheer of de beroepsbekwaamheid bewijst, moet respectievelijk het dagelijks bestuur of de dagelijkse technische leiding daadwerkelijk uitoefenen.”

Uit deze wettelijke bepalingen volgt dat een persoon in principe niet zomaar zijn of haar attest van basiskennis van bedrijfsbeheer ter beschikking kon stellen zonder ook daadwerkelijk het dagelijks bestuur uit te oefenen.

Uit niets blijkt dus dat het mandaat waarmee mevrouw I. B. bekleed was slechts een mandaat op papier betrof.

Daarnaast beweerde de heer B. in zijn schriftelijk verweer van 12 november 2020 dat zijn echtgenote geen inkomsten ontving (stuk 11 adm. dossier). Hij herhaalt dit ook in zijn akte van beroep.

Zoals hoger reeds verschillende keren werd aangehaald, komt het aan de heer B. toe om te bewijzen dat zijn echtgenote effectief niet beschikte over beroepsinkomsten die voortkomen uit haar zelfstandige beroepsactiviteit (zie en vgl. Cass. 14 maart 2005, S.04.0156.F, <https://juportal.be>).

De heer B. brengt geen enkel stuk bij. Hij blijft dus in gebreke te bewijzen dat zijn echtgenote effectief niet beschikte over beroepsinkomsten voortspruitend uit haar zelfstandige beroepsactiviteit.

Uit de inlichtingen die mevrouw de Advocaat-generaal verzameld heeft (aanslagbiljetten), blijkt weliswaar dat mevrouw 3. in het kader van de personenbelasting niet belast werd op beroepsinkomsten, doch -zoals ook geadviseerd door mevrouw de Advocaat-generaal in haar schriftelijk advies- volstaat dit niet om aan te nemen dat er effectief geen sprake was van beroepsinkomsten in de ruime zin zoals bedoeld in art. 60, 1ste lid Ministerieel besluit van 26 november 1991. Mogelijk heeft zij immers andere voordelen genoten, temeer daar zij ook de enige aandeelhouder was.

Om deze redenen heeft de RVA in de bestreden beslissing van 7 december 2020 dan ook terecht beslist om de heer B. voor de periode van 3 maart 2014 tot en met 31 augustus 2015 en van 16 september 2015 tot en met 20 december 2017 uit te sluiten van het recht op

uitkeringen als werknemer met gezinslast en de heer B slechts uitkeringen toe te kennen als werknemer zonder gezinslast.

De arbeidsrechtbank heeft terecht het beroep van de heer B tegen de uitsluiting ongegrond verklaard.

Het hoger beroep van de heer B is op dit punt dan ook ongegrond.

3.3

De werkloze die onverschuldigde uitkeringen heeft ontvangen of kan ontvangen doordat hij een onjuiste of onvolledige verklaring heeft afgelegd of een verplichte verklaring niet heeft afgelegd, kan worden uitgesloten van werkloosheidsuitkeringen gedurende ten minste 4 weken en ten hoogste 13 weken (art. 153 Werkloosheidsbesluit). Daarbij moet opgemerkt worden dat sinds 19 februari 2018 in afwijking hiervan de minimumduur 8 weken bedraagt indien er sprake is van een onjuiste of onvolledige verklaring of van het niet of het te laat afleggen van een verplichte verklaring aangaande de gezinstoestand bedoeld in art. 110 Werkloosheidsbesluit (KB van 18 januari 2018 tot wijziging van de artikelen 51, 52, 52bis, 54 en 153 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, BS 9 februari 2018).

Er kan een verwittiging gegeven worden wanneer er in de voorafgaande twee jaar geen gebeurtenis heeft plaatsgevonden die aanleiding heeft gegeven tot de toepassing van een sanctie op grond van art. 153, 154 of 155 Werkloosheidsbesluit (art. 157bis § 1 en 3 Werkloosheidsbesluit).

De RVA heeft aan de heer B een sanctie van 13 weken opgelegd.

Uit de uiteenzetting hierboven blijkt duidelijk dat de heer B aan de RVA foutieve informatie verstrekt heeft m.b.t. de beroepsactiviteit van zijn echtgenote en de RVA ten onrechte hiervan niet op de hoogte heeft gebracht. Dit betekent dat er een administratieve sanctie kan opgelegd worden.

Het arbeidshof is het met de RVA eens dat in deze een effectieve sanctie aangewezen is. Gezien de lange periode gedurende dewelke de heer B in gebreke is gebleven de correcte informatie door te geven aan de RVA waardoor hij de controle door de RVA van zijn recht op werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast ernstig bemoeilijkte, is het arbeidshof van oordeel dat de opgelegde sanctie van 13 weken naar recht verantwoord is.

De arbeidsrechtbank heeft geheel terecht het beroep van de heer B tegen de administratieve sanctie ongegrond verklaard.

Het hoger beroep van de heer B is op dit punt eveneens ongegrond.

3.4

In de bestreden beslissing van 7 december 2020 vorderde de RVA het verschil terug tussen de uitkeringen die de heer B onrechtmatig ontving als werknemer met gezinslast en de uitkeringen waar hij wettelijk gezien recht op had als werknemer zonder gezinslast van **1 oktober 2015 tot en met 20 december 2017** (C29 = stuk 12 adm. dossier).

Uit de documenten waarin de terugvordering becijferd werd en het concrete bedrag werd meegedeeld aan de heer B , blijkt evenwel dat het becijferde bedrag de periode betreft van **1 april 2015 tot en met 20 december 2017** (C31 en C32 = stukken 13 en 14 adm. dossier).

Er bestaat dus alleszins al een tegenstrijdigheid in het nadeel van de heer B tussen de terugvordering die bevolen werd en het concrete bedrag waarop de RVA aanspraak maakt.

Daarenboven blijkt uit de bestreden beslissing van 7 december 2020 dat de RVA zich beroept op een verjaringstermijn van 5 jaar (zie C29 = stuk 12 adm. dossier).

Een werkloze die onrechtmatig uitkeringen ontvangen heeft, is, op grond van art. 169 en 170 Werkloosheidsbesluit, verplicht deze terug te betalen. Deze regel is geen sanctie, maar louter de toepassing van de principes van het gemene recht. Art. 1235 BW voorziet immers: *“Iedere betaling onderstelt een schuld: hetgeen betaald is zonder verschuldigd te zijn, kan worden teruggevorderd.”* (op het ogenblik van de bestreden beslissing; intussen: art 5.195 BW in dezelfde zin)

Voor zover er sprake is van een terechte uitsluiting, kan er teruggevorderd worden en is de terugvordering gewoon het wettelijk gevolg van de uitsluiting.

De RVA beschikt over een termijn van 3 jaar om te terugbetaling van onverschuldigd betaalde werkloosheidsuitkeringen te bevelen (art. 7, § 13 Besluitwet Maatschappelijke Zekerheid).

Ingeval de onverschuldigde betaling het gevolg is van arglist of bedrog van de werkloze wordt de verjaringstermijn op 5 jaar gebracht. (art. 7, § 13 Besluitwet Maatschappelijke Zekerheid). Onder *“bedrog of arglist”* wordt verstaan elke bewuste onregelmatige, oneerlijke of ongeoorloofde handeling waarvan de werkloze gebruik maakt met het oogmerk om uitkeringen te bekomen waarop hij geen recht heeft. Dit betekent dat er twee elementen aanwezig moeten zijn. Enerzijds een bewuste en vrijwillige tekortkoming van de werkloze aan zijn verplichtingen en anderzijds de intentie om zich op die manier werkloosheidsuitkeringen te laten betalen, waarop hij weet geen recht te hebben. Bedrog of arglist veronderstellen niet noodzakelijk een actieve gedraging, maar kunnen ook voortvloeien uit een bewuste onthouding. (zie en vgl. A. VERMOTE, *La prescription en droit social*, Wolters Kluwer Belgium, Luik, 2022, 145-146 ; J. FUNCK en L. MARKEY, “[Chômage – Procédure] Prescription” in *Guide social permanent. Tome 4 – Droit de la sécurité sociale :*

commentaire, Partie I – Livre IV, Titre VI, Chapitre VI, Wolters Kluwer Belgium, Luik, 977-978; H. MORMONT, “La révision des décisions et la récupération des allocations” in J.-F. NEVEN en S. GILSON, *La réglementation du chômage : vingt ans d’application de l’arrêté royal du 25 novembre 1991*, Kluwer Mechelen, 2011, p. 709)

Het is aan de RVA om het bestaan van arglist of bedrog in hoofde van de werkloze te bewijzen.

In deze is het arbeidshof van oordeel dat de RVA onvoldoende aantoont dat er sprake is van arglist of bedrog in hoofde van de heer B: Het is inderdaad zo dat de heer B: in de formulieren C1 die hij indiende in de betwiste periode niet vermeldde dat zijn echtgenote zaakvoerder was van een commerciële vennootschap, daar waar het formulier vereist dat zowel de aard van de beroepsactiviteit wordt vermeld als het brutomaandbedrag van de inkomsten. De heer B: vermeldde enkel “geen beroepsinkomsten”. Aangezien uit de aanslagbiljetten in de personenbelasting die door mevrouw de Advocaat-generaal werden bijgebracht, blijkt dat mevrouw B niet werd belast op beroepsinkomsten, kan dit verklaren waarom de heer B meende te kunnen volstaan met deze verklaring. Uit hetgeen het arbeidshof hoger onder het punt 3.1 uiteenzette, blijkt bovendien dat het maar door de samenlezing van verschillende bepalingen is dat men moet besluiten dat in het kader van art. 110 Werkloosheidsbesluit het begrip “beroepsinkomsten” een ruime invulling dient te krijgen voor wat betreft een zelfstandige activiteit als vennootschapsmandataris, wat de heer B: niet noodzakelijk kan weten. Daarenboven stelt de RVA in zijn beslissing ten onrechte dat de kwestie of mevrouw B al dan niet inkomsten ontving uit haar zelfstandige activiteit, niet relevant is aangezien het doel van een commerciële activiteit is om winst te maken en de winsten te incorporeren in het bedrijf en nog meer winst te maken. Zoals blijkt uit hetgeen door het arbeidshof ook onder het punt 3.1 uiteengezet werd, volstaat het loutere feit dat een zelfstandige activiteit in principe wordt uitgeoefend met een winstoogmerk en als doel heeft het kapitaal te doen renderen, niet om de werkloze die de echtgenoot is van iemand met een dergelijke zelfstandige activiteit uit te sluiten van het recht op werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast. Dat de heer B. zelf gedurende een periode werknemer gemeld was bij de BVBA Interbrands Europe en zodoende niet anders dan kan geweten hebben dat zijn echtgenote hierin benoemd was tot zaakvoerster, doet aan dit alles geen afbreuk en volstaat niet om bedrog of arglist aan te tonen. De RVA toont bijgevolg niet aan dat de heer B: in de betwiste periode bewust en vrijwillig is tekort gekomen aan zijn verplichtingen teneinde aanspraak te kunnen maken op werkloosheidsuitkeringen waarop hij geen recht had.

Aangezien het bestaan van arglist of bedrog in hoofde van de heer B: niet bewezen is, kan geen toepassing gemaakt worden van de 5-jarige verjaringstermijn. De verjaringstermijn is beperkt tot de normale 3-jarige verjaringstermijn.

De verjaringstermijn gaat in de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op dat waarin de uitbetaling gedaan werd. (zie eveneens art. 7, § 13 Besluitwet Maatschappelijke Zekerheid)

Overeenkomstig art. 161 Werkloosheidsbesluit worden de uitkeringen eenmaal per maand na vervallen termijn betaald. Dit betekent dat de werkloosheidsuitkeringen voor een bepaalde maand in principe bij het begin van de volgende maand betaald worden.

Concreet betekent dit alles dat de terugvordering van de werkloosheidsuitkeringen die door de heer B ontvangen werden in de maanden voorafgaand aan de maand september 2017, op 7 december 2020, zijnde de datum van de bestreden beslissing, onherroepelijk verjaard was. De terugvordering van de werkloosheidsuitkeringen die door de heer B ontvangen werden in de maand september 2017 (verjaringstermijn voor terugvordering vangt aan op 1 januari 2018) en alle daarop volgende maanden was daarentegen op 7 december 2020 nog niet verjaard.

In zijn beslissing van 7 december 2020 besliste de RVA dus ten onrechte om over te gaan tot de terugvordering van het verschil tussen de ontvangen werkloosheidsuitkeringen en deze als werknemer zonder gezinslast voor de periode van 1 oktober 2015 tot en met 31 augustus 2017. Enkel de terugvordering van het verschil tussen de ontvangen werkloosheidsuitkeringen en deze als werknemer zonder gezinslast voor de periode van 1 september 2017 tot en met 20 december 2017 is naar recht verantwoord.

Volledigheidshalve moet daarbij nog opgemerkt worden dat in de becijferde terugvordering, de RVA zelfs geheel ten onrechte en in strijd met de relevante bepalingen, aanspraak maakt op terugbetaling voor de maanden april 2015 tot en met augustus 2015 (zie stukken 13 en 14 adm. dossier). Immers, zelfs indien toepassing gemaakt zou kunnen worden van de 5-jarige verjaringstermijn -wat niet zo is, zie hierboven- dan nog was deze terugvordering onherroepelijk verjaard op 7 december 2020. Met toepassing van de 5-jarige verjaringstermijn zou de terugvordering voor de maand augustus 2015 immers verjaard zijn op 1 oktober 2020...

Uit het voorgaande volgt dat de arbeidsrechtbank ten onrechte de bestreden beslissing op dit punt volledig bevestigd heeft en eveneens ten onrechte de tegenvordering van de RVA integraal gegrond heeft verklaard.

Het hoger beroep van de heer B is op dit punt gegrond.

De terugvordering die de heer B verschuldigd is aan de RVA wordt beperkt tot 2.582,10 euro (706,68 euro september 2017 + 706,68 euro oktober 2017 + 706,68 euro november 2017 + 462,06 euro december 2017).

De tegenvordering van de RVA is bijgevolg slechts gegrond voor dit bedrag.

3.5

Uit al het voorgaande volgt dat het hoger beroep van de heer B gedeeltelijk gegrond is en dat het bestreden vonnis gedeeltelijk hervormd moet worden.

OM DEZE REDENEN

BESLIST HET ARBEIDSHOF

De Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken werd nageleefd.

Na schriftelijk advies van mevrouw Nathalie Van den Brande, Advocaat-generaal, waarop geen repliek vanwege de partijen, oordeelt het arbeidshof op tegenspraak en na erover beraadslaagd te hebben wat hierna volgt.

Het hoger beroep van de heer B is ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond.

Bijgevolg hervormt het arbeidshof het bestreden vonnis in de mate dat hierin de bestreden beslissing van 7 december 2020 bevestigd werd voor wat betreft het onderdeel "Terugvordering", de tegenvordering van de RVA gegrond werd verklaard en de heer B veroordeeld werd tot terugbetaling van een bedrag van 17.576,82 euro, en opnieuw rechtdoend, beslist het arbeidshof het volgende:

- Hervormt de bestreden beslissing van 7 december 2020 voor wat betreft de erin bevolen terugvordering en zegt voor recht dat er geen bedrog of arglist wordt aangetoond in hoofde van de heer B zodat geen toepassing gemaakt kan worden van de 5-jarige verjaringstermijn en dat bijgevolg de terugvordering enkel betrekking heeft op het verschil tussen de uitkeringen die de heer B onrechtmatig ontving als werknemer met gezinslast en de uitkeringen waar hij wettelijk gezien recht op had als werknemer zonder gezinslast van 1 september 2017 tot en met 20 december 2017.
- Verklaart de tegenvordering van de RVA gedeeltelijk gegrond, met name voor een bedrag van 2.582,10 euro en veroordeelt de heer B tot terugbetaling van dit bedrag van 2.582,10 euro aan de RVA.

Het bestreden vonnis wordt voor het overige bevestigd.

De RVA wordt op grond van art. 1017, 2de lid Ger.W. veroordeeld tot de kosten van het geding in graad van beroep, zijnde enkel de bijdrage van 20,00 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

Aldus gewezen en ondertekend door de 7de kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit :

Annelies GIELEN, raadsheer
Ivo VAN DAMME, raadsheer in sociale zaken, werkgever
Filip LEMBERECHTS, raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider
Bijgestaan door Dirk VAN DEN BROECKE, griffier

Dirk VAN DEN BROECKE

Filip LEMBERECHTS

Ivo VAN DAMME

Annelies GIELEN

De heer Ivo VAN DAMME, raadsheer in sociale zaken, als werkgever, die bij de debatten aanwezig was en aan de beraadslaging heeft deelgenomen, verkeert in de onmogelijkheid om het arrest te ondertekenen.

Overeenkomstig artikel 785 Gerechtelijk Wetboek wordt het arrest ondertekend door mevrouw Annelies GIELEN, raadsheer en de heer Filip LEMBERECHTS, raadsheer in sociale zaken, als werknemer-arbeider.

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van 22 juni 2023 door:

Annelies GIELEN, raadsheer
Dirk VAN DEN BROECKE, griffier

Dirk VAN DEN BROECKE

Annelies GIELEN.

